

Получение Нобелевской премии – событие такого уровня, которое, несомненно, влияет на идентичность и способно создавать национальные символы. Однако власть и официальные медиа весьма сдержанно отреагировали на это событие, не приняв писательницу «на государственном уровне». Оппозиционно настроенная часть аудитории тоже неоднозначно оценила нобелиатку и ее литературные тексты, жестко и критично высказываясь в ее адрес. То есть в данном случае выдающееся событие национального масштаба вызвало противоречивые, даже враждебные реакции и стало поводом для раскола общественного мнения, что нуждается в анализе и исследовательской интерпретации.

Літаратура

1. Андерс, Г. Мир как фантом и матрица / Г. Андерс // Искусство кино. – 2005. – № 2 [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <http://kinoart.ru/archive/2005/02/n2-article11>. – Дата доступа: 06.09.2016.
2. Мирошниченко, А. Смерть газет, о которой так долго говорили / А Мирошниченко [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <http://texterra.ru/blog/smert-gazet-o-kotoroy-tak-dolgo-govorili.html>. – Дата доступа: 06.09.2016.
3. Molla, R. New Media Shares Old Media's Roof / R. Molla, Sh. Ovide // [Network literature] [Electronic resource]. – Mode of access: www.bloomberg.com/gadfly/articles/2016-05-23/new-media-interlocked-with-old-media-it-wants-to-disrupt. – Date of access: 06.09.2016.

Святлана Шыян

Беларускі дзяржаўны ўніверсітэт

ПЕДАГАГІЧНЫЯ ЧАСОПІСЫ БЕЛАРУСІ ЯК СЕГМЕНТ АЙЧЫННАЙ ПРЭСЫ

Найважнейшай крыніцай інфарміравання чытачоў разам з газетамі з'яўляюцца часопісы [3, с. 282]. Гэты тэзіс даследчыцы Т. Сілінай-Ясінскай, якая займаецца пытаннямі часопіснай перыёдыкі Беларусі, справядлівы і для педагагічных выданняў – СМІ, у якіх асвятляюцца пытанні адукацыі, навучання і выхавання, а таксама педагогікі. Такая тэматычная скіраванасць абумоўлівае асаблівасці функцыянавання гэтага сегменту прэсы.

Большасць педагагічных часопісаў задумваліся не як камерцыйныя праекты, найгалюўнейшая мэта якіх – атрыманне прыбытку, а як сацыяльна-значныя выданні, якія стануць актыўнымі актарамі мадэрнізацыі адукацыі. Іх заснавальнікі (Міністэрства адукацыі і падуладныя яму структуры, установы адукацыі, упраўленні адукацыі, радзей – грамадскія аб'яднанні і прыватныя асобы) імкнуцца выдаваць часопісы, якія сталі

б пляцоўкай для абмеркавання надзённых пытанняў у сферы адукацыі. Пры гэтым якасць выдання звязваецца не толькі з намаганнямі рэдакцыі часопіса, але і з падрыхтоўкай матэрыялаў для часопіса практыкамі – настаўнікамі, выкладчыкамі і іншымі працаўнікамі сферы адукацыі. Інакш кажучы, прадстаўнікамі той мэтавай аўдыторыі, на якую разлічаны часопісы. Аб гэтым неаднойчы заяўлялі самі рэдакцыі.

«Мы ўпэўненыя, што цікавае і карыснае нашага выдання будзе залежаць не толькі ад намаганняў рэдакцыйнай групы, але і ад актыўнасці чытачоў – патэнцыйных аўтараў...» [2, с. 1], – пісаў галоўны рэдактар часопіса «Адукатар» (часопіс прысвечаны пытанням нефармальнай адукацыі), анансуючы першы нумар выдання.

Яскравым прыкладам клопату рэдакцыі аб забеспячэнні выдання якаснымі аўтарскімі матэрыяламі з’яўляецца майстар-клас «Як абагульніць вопыт работы школы і настаўніка для педагогічных СМІ» ад рэдакцыі часопіса «Народная асвета». Штомесяц на працягу 2015 года гэты майстар-клас прапаноўваўся ў рамках дзён адчыненых дзвярэй пад дэвізам «Часопіс «Народная асвета» – у кожную школу Беларусі!».

Як відаць з заяўленага дэвіза, педагогічны часопіс у першую чаргу разлічаны на працаўнікоў сферы адукацыі. Гэта можна сказаць пра большасць педагогічных выданняў. Аднак карыснымі педагогічныя часопісы будуць для ўсіх, хто цікавіцца пытаннямі адукацыі.

Асаблівае педагогічных часопісаў з’яўляецца тое, што многія з іх уваходзяць у пералік навуковых выданняў Рэспублікі Беларусь для апублікавання вынікаў дысертацыйных даследаванняў. Гэты факт вызначае характар і стыль матэрыялаў. Аднак нават у такіх педагогічных выданнях, акрамя навуковых артыкулаў і метадычных распрацовак, друкуюцца журналісцкія матэрыялы. Большасць з іх прадстаўлена нататкамі (выходзяць, напрыклад, пад рубрыкай «Падзеі. Навіны. Факты» ў часопісе «Адукацыя і выхаванне»), інтэрв’ю (згадаем рубрыку «Актуальнае інтэрв’ю» ў часопісе «Пачатковая школа»), замалёўкамі (рубрыка «Партрэт асобы ў адукацыі» ў часопісе «Народная асвета»), справаздачамі з круглых сталоў, семінараў (прыкладам можа служыць рубрыка «Панарама падзей» у часопісе «Пралеска»). Нярэдка ініцыятарамі правядзення круглых сталоў па актуальных пытаннях адукацыі выступаюць самі рэдакцыі часопісаў.

Заўважым, што сегмент педагогічнай часопіснай перыёдыкі неаднародны. У яго ўваходзяць розныя групы выданняў. Спынімся на некаторых з іх. Так, да часопісаў шырокага профілю, у якіх разглядаюцца пытанні функцыянавання і развіцця нацыянальнай сістэмы адукацыі, можна аднесці часопісы «Адукацыя і выхаванне», «Народная асвета».

Паралельна з імі выдаюцца часопісы, у якіх узнікаюцца пытанні розных узроўняў і відаў адукацыі. Да іх, напрыклад, можна аднесці часопіс «Пралеска», прысвечаны дашкольнай адукацыі, часопіс «Вышэйшая школа», у якім разглядаюцца пытанні вышэйшай адукацыі, часопіс «Спецыяльная адукацыя», у якім раскрываюцца праблемы навучання і выхавання дзяцей з асаблівасцямі псіхафізічнага развіцця.

Часопісы ствараюцца і для асвятлення магістральнага накірунку адукацыйнай палітыкі. Прыкладам такога выдання з'яўляецца «Информатизация образования», якое пачало выходзіць у 1995 г. Часопіс выдаецца і сёння.

У асобную групу можна вылучыць выданні, разлічаныя на настаўнікаў-прадметнікаў («Беларуская мова і літаратура», «Замежныя мовы», «Гісторыя і грамадазнаўства» і інш.), сацыяльных педагогаў («Дыялог. Псіхалагічны і сацыяльна-педагагічны часопіс»), кіраўнікоў сістэмы адукацыі розных узроўняў («Руководитель учреждения дошкольного образования», «Директор школы, гимназии, лицея»).

У некаторых часопісах разглядаюцца пытанні адукацыі ў пэўным рэгіёне. Свае педагагічныя часопісы мае Міншчына, Віцебшчына і сталіца Беларусі («Образование Минщины», «Современное образование Витебщины», «Минская школа сегодня»). Праўда, рэгіянальныя часопісы так і не сталі масавай з'явай [4, с.186].

Такім чынам, педагагічныя часопісы Беларусі – значны сегмент часопіснай перыёдыкі краіны, на які ўскладаецца «сацыякультурная місія» [1, с. 26] мадэрнізацыі сферы адукацыі. Каб рэалізаваць яе, рэдакцыям неабходна актыўна супрацоўнічаць са сваімі чытачамі, што працуюць у сферы адукацыі.

Літаратура

1. Дзенісовіч, Т. Я. Сацыякультурная місія педагагічнай журналістыкі / Т. Я. Дзенісовіч // Педагогіка. – 2009. – № 7. – С. 26–31.
2. Карпіевіч, Д. Паважаныя калегі! / Д. Карпіевіч // Адукатар. – 2004. – № 1. – С. 1.
3. Сіліна-Ясінская, Т. Тыпалогія сучаснай беларускай часопіснай перыёдыкі / Т. Сіліна-Ясінская // Слова ў кантэксте часу: да 85-годдзя прафесара А. І. Наркевіча : зборнік навук. пр. / пад агул. рэд. В. І. Іўчанкава. – Мінск, 2014. – Т. 2. – С. 282–290.
4. Сіліна-Ясінская, Т. Часопісная перыёдыка: асваенне рэгіёнаў / Т. Сіліна-Ясінская // Рэгіянальныя СМІ ў сучаснай інфармацыйнай прасторы: матэрыялы Рэсп. навук.-практ. семінара / рэдкал. С. В. Дубовік (адк.рэд.) [і інш.]. – Мінск, 2011. – С. 181–188.